

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1892/2023
26.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Ракочевић, адвокат из ..., против туженог Здравственог центра Ужице – ОЈ Дом здравља Пожега, чији је пуномоћник Добрица Савић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и утврђивања прерастања радног односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 259/22 од 30.12.2022. године, у седници одржаној 26.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 259/22 од 30.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 97/21 од 01.10.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је основни тужбени захтев и поништено решење о отказу уговора о раду туженог од 05.07.2019. године, којим је отказан уговор о раду од 31.08.2016. године, као незаконит. Ставом другим изреке, одбијен је основни тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужилци радни однос на одређено време заснован код туженог прераставо у радни однос на неодређено време дана 05.07.2019. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је основни тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилцу врати на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми и да јој призна сва права на раду и по основу рада почев од 27.06.2019. године као дана престанка радног односа па до повратка на рад, као неосновна. Ставом четвртим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да је врати на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми и призна јој сва права на раду и по основу рада почев од 27.06.2019. године као дана престанка радног односа па до повратка на рад, као неоснован. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати 114.996,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 259/22 од 30.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и петом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужила тражила да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог од 05.07.2019. године, којим је тужили отказан уговор о раду од 31.08.2016. године и обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка од 11.416,00 динара, са законском затезном каматом од доношења пресуде до коначне исплате.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужила због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 10/23) Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити има других битних повреда одредаба парничног поступка на које се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је засновала радни однос код туженог на пословима више медицинске сестре у Служби за ... у ОЈ Дом здравља Пожега, на основу уговора о раду на одређено време од 31.08.2016. године због замене одсутног радника, са ступањем на рад 01.09.2016. године. Тужила је примљена на рад до повратка запослене ББ, којој је радни однос мировао због ступања на функцију. Анексом уговора о раду тужила је од 01.09.2017. године распоређена на исте послове у Одсеку ... у ОЈ Дом здравља Пожега, због потребе процеса и организације рада код туженог. Наведени уговор је отказан оспореним решењем туженог, јер је запослена ББ, коју је тужила замењивала, након разрешења са функције поднела захтев да се врати на рад код туженог.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и поништио као незаконито решење о отказу уговора о раду из разлога што је тужила била радно ангажована код туженог до 30.06.2019. године, те јој по оцени овог суда радни однос није могао престати 27.06.2019. године, јер је фактички радила и након тог датума. Преостали део тужбеног захтева је одбио налазећи да је тужили истекао рок на који је засновала радни однос с обзиром да се запослена коју је тужила мењала вратила на посао.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право у делу за поништај решења о отказу уговора о раду због чега је у овом делу усвојио жалбу, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да је тужили престао радни однос даном повратка одсутне запослене на рад, а то је 28.06.2019. године. Међутим, по ставу тог суда правилна је одлука у делу којим је одбијен тужбени захтев за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, имајући у виду да је у означеном периоду на снази био Закон о буџетском систему, којим је прописана

искључива забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места.

По оцени Врховног суда, а супротно наводима ревизије, побијана пресуда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 75/14), прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца (став 2); да изузетно од става 2. овог члана, уговор о раду на одређено време може да се закључи између осталог ако је то потребно због замене привремено одсутног запосленог, до његовог повратка (став 4. тачка 1).

Одредбом члана 27е став 34. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/13...72/19), прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Полазећи од садржине наведене норме Закона о раду, послодавац има могућност да закључи уговор о раду на одређено време са запосленим, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком, а изузетно послодавац може да закључи уговор о раду на одређено време са запосленим ако је то потребно због замене привремено одсутног запосленог и тада је рок одређен повратком тог запосленог на рад. У конкретном случају тужила је засновала радни однос код туженог уговором о раду на одређено време ради замене привремено одсутне запослене ББ, па је трајање радног односа тужиле одређено до повратка наведене запослене на рад и њеним враћањем на рад код туженог 28.06.2019. године уговор о раду тужиле који је заснован на одређено време престао је по самом закону, на основу одредбе члана 175. Закона о раду. Следом наведеног, законито је решење туженог од 05.07.2019. године којим је само констатовано да је тужиле престао радни однос због повратка на рад запослене коју је тужила мењала, јер исто има само деклараторни карактер. У таквој чињеничној и правној ситуацији правилан је закључак у побијаној одлуци, да не може доћи ни до прерастања радног односа са одређеног на неодређено време, јер по овом основу (замена привремено одсутног запосленог) не може доћи до преображаја радног односа. У том смислу неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Такође, и по оцени Врховног суда, норме Закона о буџетском систему су *lex specialis* и дерогирају норме Закона о раду (у конкретном случају одредбу члана 37), што произлази и из члана 105. Закона о буџетском систему. Дакле, нема места примени одредбе члана 37. Закона о раду, јер се њеној примени супротставља одредба члана 27е став 34. у вези са чланом 105. Закона о буџетском систему. Прописима којима се ограничава број запослених на неодређено време императивног су карактера. Полазећи од тога и у конкретном случају се имају применити одредбе Закона о буџетском

систему, па како је истим било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима (уз сагласност надлежног органа Владе).

Како је неоснован тужбени захтев за поништај решења о престанку радног односа, као и за преображај радног односа, то је правилно одбијен и захтев тужиље за враћање на рад, као и да јој тужени призна сва права из радног односа с обзиром на акцесорни карактер тих захтева.

Из наведених разлога, а с обзиром да се наводима ревизије оспорава утврђено чињенично стање, што не може бити ревизијски разлог према одредби члана 407. став 2 Закона о парничном поступку, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**